

**НАЦИОНАЛНА УСТАНОВА
ЗАВОД ЗА ЗАШТИТА НА СПОМЕНИЦИТЕ
НА КУЛТУРАТА И МУЗЕЈ – БИТОЛА**

ЗБОРНИК НА ТРУДОВИ

БИТОЛА

2015

**ЗБОРНИК НА ТРУДОВИ НА
Н.У. ЗАВОД ЗА ЗАШТИТА НА СПОМЕНИЦИТЕ
НА КУЛТУРАТА И МУЗЕЈ – БИТОЛА**

Претседател на редакциски одбор:
Александар Литовски

Членови на редакциски одбор:
Лиљана Христова
Викторија Момева Алтипармаковска
Ристо Палигора
Зоран Алтипармаков

Технички секретар: Владо Ѓоревски

Превод на англиски: Силвана Петрова Насух
Лектор: Калиопи Бојчиновска
Печати: Херакли Битола
Тираж: 500

CIP - Каталогизација во публикација
Национална и универзитетска библиотека "Св. Климент Охридски", Скопје

94(497.7)"18/19"(082)
930.85(497.7)(082)

ЗБОРНИК на трудови / [уредник Александар Литовски]. - Битола : НУ
Завод и Музеј Битола, 2015. - 195 стр. : илустр. ; 24 см

Фусноти кон текстот. - Summaries кон повеќето трудови. -
Библиографија кон повеќето трудови

ISBN 978-608-4754-05-3

а) Македонија - Историја - 19-20в. - Зборници б) Македонија -
Културна историја - Зборници
COBISS.MK-ID 99192586

Почитувани читатели!
Почитувани колеги!

„Зборникот на трудови“ на Националната установа Завод за заштита на спомениците на културата и музеј - Битола е стручно и научно списание кое има за цел на стручната и пошироката јавност да им презентира изворни материјали и нови сознанија, кои ќе бидат научно издржани и кои ќе ја збогатат ризницата од знаења во областите на кои се однесуваат.

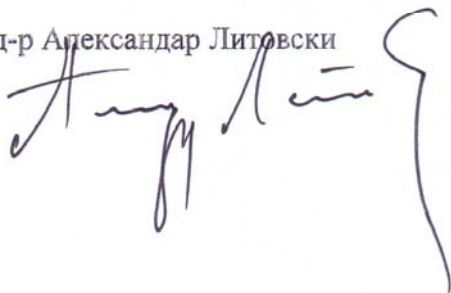
Со задоволство можеме да истакнеме дека пред вас се наоѓа новиот осумнаесетти број на ова наше списание и, како што ќе можете да забележите, во него се поместени осумнаесет прилози од наши колеги кои не се само од редот на вработените во НУ Завод за заштита на спомениците на културата и музеј - Битола, туку и колеги кои работат во различни научни и културни институции низ Република Македонија.

И во овој број на „Зборникот на трудови“ го зачувавме ликовно-графички лик на корицата, а на самиот крај, ги приложуваме инструкциите за авторите, со цел да информираме за тоа како треба технички да се подготвуваат статиите за нашиот Зборник. Со објавување и на овој осумнаесетти број од нашиот „Зборник на трудови“, се надеваме дека ќе ја поттикнеме заинтересираноста за идно учество на сите колеги од сродните стручни институции, како и од сите останати научни институции во Република Македонија, а кои работат на теми кои се во сферата на заштитата и презентацијата на движното и недвижното културно наследство, како и од музеологијата, историјата на уметност, етнологијата, фолклористиката, археологијата, историјата...

На крајот, повторно Ве информираме дека Редакцискиот одбор, а пред сè претседателот и техничкиот секретар, стојат на располагање во текот на целата година со цел да разјаснат евентуални нејаснотии и да ги прифатат испратените стручни трудови за наредниот број на „Зборник на трудови“.

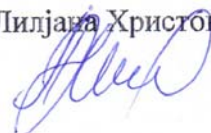
Претседател на Редакцискиот одбор

д-р Александар Литовски

Директор

Лилјана Христова

Содржина:

Георги Димовски

Учениците Евреи во битолските католички (француски) училишта.....7

Александар Литовски,

Последиците од убиството на Спасое Хаџи Поповиќ во Битола.....23

Роберто Трајковски,

Активноста на Третиот Рајх за организирање на месна самозаштита (милиција) во Западна Македонија во крајот на 1943 и првата половина на 1944 година.....37

Рубинчо Белчески,

Народен музеј - „Завод за заштита на спомениците на културата и музеј“ - Прилеп во весникот „Нова Македонија“.....46

Лидија Гурковска,

Дискусијата на Павел Шатев на седницата на Второто редовно заседание на Уставотворното собрание на НРМ од 25. 12. 1946 година.....60

Габриела Топузовска,

Активностите на Хигиенскиот завод за еридикација на маларијата во Македонија по Втората светска војна.....68

Александар Симоновски,

Активностите на Битолскиот областен народноослободителен одбор при организирањето на образованието и културата во Македонија во 1944 година.....77

Илија Василески,

Панко Брашнарлов - од истакнат национален борец до жртва на комунистичкиот режим.....87

Бранко Ѓоргиев,

Помалку познати револуционерни дејци од Струмица и Струмичко во времето на основањето на Македонската револуционерна организација до почетокот на Балканските војни (1893-1912/13).....93

Мери Стојанова, Традиционалната исхрана на населението во Преспа.....	106
Даница Цокиќ, Мултикултурниот аспект на народното градителство и неговото влијание на граѓанското општество во Браничевскиот регион.....	119
Милена Беновска–Сбкова, Културното наследство и политиката на сеќавањето во пограничниот регион на бугарскиот град Златоград.....	127
Оливера Макриејска, Примена на аналитички спектроскопски техники во истражувачките работи на иконата Свети Наум Охридски од црквата Свети Великомаченик Димитриј во Битола.....	139
Душко Цветанов, Можна убикација на Палеокастро (тврдина или населба), крај манастирот „Богородица Елеуса“ - с. Велјуса, Струмичко.....	153
Гоце Наумов, Слободан Стојкоски, Нови предисториски тумби во Пелагонија.....	167
Зоран Алтипармаков, Гордана Филиповска Лазаровска, Весна Калпаковска, Роберт Михајловски, Приказ на епиграфски споменик - Скочивирски натпис.....	180
Владо Ѓорески, Кратки размисли за балканскиот цртеж и графика или ламентот за вечниот очај (извадок од подолга студија).....	193
Марјан Иваноски, Димитар Љоровски Вамваковски, Еден документ за доселувањето на муслиманското население од Косово и Метохија, Црна Гора, Санџак и Босна и Херцеговина во Народна Република Македонија (1951-1956).....	206
Инструкции за авторите на прилози во "Зборник на трудови" на НУ Заводот за заштита на спомениците и музеј - Битола.....	215

UDC 314.15 - 026.48:28-05 (497.7) "1951-1956"

Марјан ИВАНОСКИ,¹
Димитар Љоровски ВАМВАКОВСКИ,²

**ЕДЕН ДОКУМЕНТ ЗА ДОСЕЛУВАЊЕТО НА
МУСЛИМАНСКО НАСЕЛЕНИЕ ОД КОСОВО И
МЕТОХИЈА, ЦРНА ГОРА, САНЦАК И БОСНА И
ХЕРЦЕГОВИНА ВО НАРОДНА РЕПУБЛИКА
МАКЕДОНИЈА (1951-1956)**

Завршувањето на Втората светска војна и воспоставувањето на новиот социјалистички општествено-политички систем во Југославија, а со тоа и во Федерална Македонија, за турското национално малцинство претставувало дополнителен мотив за продолжување на процесот на иселување во Турција кој започнал со повлекувањето на Османската империја од Балканот, а привремено бил запрен поради Втората светска војна.

Турското малцинство не било подготвено да ги прифати радикалните општествено-политички промени во државата, како и да се вклучи во брзите еманципаторски процеси со кои се рушеле дотогашните патријархални односи. Муслиманите најмногу негодувале на пројавениот атеизам на новите власти, што кај нив го будел стравот од забрана на религијата. Во прилог на тоа одело укинувањето на основните верски училишта и законот за забрана на зарот и ферецето од 1951 година, што било сфатено како навреда на честа и достоинството на муслиманите. Како антиисламски биле сфатени и новите закони за задолжително школство на женските деца и рамноправноста на половите.³

Новата економска политика била дополнителна причина за иселување. Имено, Турците кои живееле во село, исто како и селаните од другите националности, биле силно погодени од новата аграрната политика која била спроведувана во периодот 1945-1953 година: аграрната реформа, колективизацијата, задолжителниот откуп и ограничување на земјишниот максимум на 10 хектари. Додека пак оние Турци кои живееле во градовите биле засегнати од политиката на национализација на приватната сопственост (1946, 1948), затоа што најголем дел од нив биле трговци и занаетчи.⁴

¹ Д-р Марјан Иваноски, доцент во Институтот за национална историја, ул. Григор Прличев бр. 3, 1000 Скопје, е.пошта: m_ivanoski@yahoo.com

² Д-р Димитар Љоровски Вамваковски, доцент во Институтот за национална историја, ул. Григор Прличев бр. 3, 1000 Скопје, е.пошта: dljorovski@yahoo.com

³ Виолета Ачкоска, *Братството и единството 1944-1974 – помеѓу хармонија и дисхармонија*, Скопје 2003, 270, 278.

⁴ Виолета Ачкоска, „Иселувањето на Турците од НРМ по Втората светска војна (1945-1960)“, *Историја*, год. XXXVIII/1-2, Скопје 2002, 91.

Иселувањето на Турците од НР Македонија може да се подели на два периода: до 1954 година, кога иселувањето се оценувало за „непријателска дејност“ и по 1954 година кога Комисијата за национални малцинства при Централниот Комитет на Сојузот на Комунистите на Македонија констатира дека иселувањето не било поттикнато од никаква непријателска дејност насочена против ФНРЈ.⁵ Промената на партискиот став прв ја изнел Лазар Колишевски во весникот „Нова Македонија“ од 28 март 1954 година,⁶ каде, меѓу другото, истакнал дека не се согласува со терминот „иселување“ затоа што не постоела принуда врз Турците да се иселуваат, туку тоа било на доброволна база.⁷

Процесот на иселување на Турците започнал во 1951 година, а кулминацијата ја доживува во 1955-1956 година. Паралелно со иселувањето на Турците, започнало доселување на муслиманско население од НР Босна и Херцеговина, Косово и Метохија, Санџак и НР Црна Гора во НР Македонија со цел полесно да се иселат во Турција.⁸ Од доселеното население со исламска вероисповед најбројни биле Албанците. Но, сепак на многу мал дел од нив им било дозволено да се иселат во Турција, (околу 5.000 вкупно и од доселените и од домашните Албанци) затоа што познавањето на турскиот јазик било задолжително, како и декларирањето како Турци пред надлежните органи од 1944 година.⁹ Поради тоа опаднал интересот на Албанците за иселување во Турција, по што многубројните албански семејства или се сместувале кај свои роднини или пак ги купувале куќите на Турците што се иселувале. Треба да се напомене дека еден дел од Албанците мигрирале во Македонија не со цел да се иселат во Турција, туку со умисла да се населат во Македонија поради полесен економски просперитет¹⁰ како и барање на нов животен простор поради пренаселената косовско-метохиска област. Па така поради масовното иселување на Турците, се укажала добра прилика за купување на ефтини куќи поради големата понуда.¹¹ Во 1959 година 22.776 лица добиле официјално републичко државјанство на НРМ, од нив повеќе од половината, поточно 12.976 биле етнички Албанци од Косово и Метохија.¹² Точната бројка на непријаве-

⁵ Виолета Ачкоска, *Братството и единството...*, 276.

⁶ „Братството и единството меѓу македонскиот народ и националните малцинства веќе стана нешто природно во свеста на луѓето“, *Нова Македонија* (Скопје), бр. 2910, 28.03.1954, 1.

⁷ Истото.

⁸ Дозвола за иселување давал само турскиот конзулат во Скопје, затоа што 97% од Турците во Југославија живееле на тлото на НР Македонија.

⁹ Виолета Ачкоска, *Братството и единството...*, 280.

¹⁰ Косово и Метохија била економски најзаостаната област во ФНРЈ.

¹¹ Оние доселеници што се ориентирале да се населат во „провинција“ биле привлечени од фактот „што за релативно евтини пари можат да купат добра земја, куќа и инвентар во најплодните реони.“ (Државен архив на Република Македонија, Скопје. 01. 0427. 0084. 0086/469).

¹² Од областа Санџак биле евидентирани 2.965 доселеници, од НР Босна и Херцеговина 2.147, од НР Србија 1.842, и од НР Црна Гора 2.850 доселеници. (Виолета Ачкоска, „Некои

ните доселени Албанци сè уште останува мистерија. Албанците од северот биле привлечени и од традиционалната мирољубовост и толерантност на македонскиот народ, како и од попустливата политика на македонските власти кон албанското малцинство.

Неконтролираното доселување на муслиманското население во Македонија предизвикало низа проблеми со кои што требале да се справат македонските власти. Документов што го презентираме се однесува токму на доселувањето на муслиманското население и проблемите што настанувале со доселувањето. Документот е настанат во Државниот секретаријат за внатрешни работи на НР Македонија и се наоѓа во Архивот на Македонската академија на науките и уметностите во фондот „Лазар Колишевски“. Оригиналот е отчукан на машина за пишување на македонски јазик со кирилско писмо. Документот го пренесуваме во целина без интервенции од страна на редакторите.

ИЗВЕШТАЈ

За приливот на малцинското население (муслимани) дојдени од Космет, Санџак, Црна Гора и Херцеговина во НР Македонија, во времето од 1951 година до 1956 година

Иселувањето на турското население од нашата Република, а посебно од Скопје, како и можноста да се откаже од државјанството за полесно одење во Турција, овозможува во Македонија, услови за еден проблем, по наше мислење, мошне сериозен. Имено, се забележува во последните година – две, посилен прилив на муслимански жители, а посебно шиптари на територијата на НР Македонија, а особено во Скопје. Овие луѓе, користејќи ја можноста за купување на недвижен имот од Турци на големо ја користат можноста и се доселуваат најпрво поединечно, а подоцна со целите свои фамилии.

Од прибраната евиденција може да се види дека се доселуваат луѓе од Космет, Босна и Херцеговина и Црна Гора.

Во прво време доселувањето беше ограничено на гр. Скопје. Меѓутоа, како што се гледа од приложениот преглед во последно време имаме доселувања и во други краишта во Републиката. По наше мислење проблемот е сериозен, бидејќи тој условува низа негативни последици.

Пред сè, големиот број на доселени во Скопје го отежнува и онака тешкиот станбен простор. Многу од овие луѓе се сместени во голем број во една просторија. Од друга страна со вселувањето во куќи кои се веќе испразнети со иселувањето, се оневозможува на Околискиот одбор да прави комбинации со оние фамилии чии куќи треба да се рушат за непречена новограбба.

фактори на албанизацијата на македонската етничка територија од Големата Источна криза до крајот на XX век“, *Гласник на ИНИ*, 43/2, 17).

Најпосле, факт е дека во Скопје се доселуваат главно луѓе без какви и да е стручни квалификации. Со тоа не само што се создава пренаселеност, туку се регрутираат нови невработени граѓани. Луѓето кои се доселуваат од Космет и Санџак главно бараат работа како општи работници. Бидејќи таква работа нема за сите, не се ретки случаите да безделничат, да ги трошат парите од продадениот имот, да го нарушуваат јавниот ред и мир и др. Неоспорно е дека пренаселеноста, а посебно пренаселеноста во поединечни станбени простории условува здравствени проблеми и опасност од низа опасни заразни болести.

Тенденцијата на доселување почнувајќи од 1951 година, зеде особен замав од 1954 година, а продолжува и во овој период.

I. Во горенаведениот период во НР Македонија вкупно се доселени 17.257 лица. Во овој број се пресметани полнолетните и малолетните лица. Меѓутоа, оваа бројка е релативна, бидејќи се однесува само на уредно пријавените лица. Секако треба да се смета на еден број на лица кои од разни причини не го пријавиле својот престој.

Горниот број на доселените лица, а според евиденцијата на секретаријатите на внатрешни работи, се:

1.	Космет	10.959 лица
2.	Санџак.....	4.360 лица
3.	Црна Гора.....	1.100 лица
4.	Босна и Херцеговина.....	828 лица

ВКУПНО: 17.257 лица

Од вкупниот број на лица се населени во следните околии по градови и села:

1.	СКОПСКА ОКОЛИЈА	
а/ градови.....		14.207 лица
б/ села.....		980 лица

ВКУПНО:
15.187 лица

2.	БИТОЛСКА ОКОЛИЈА	
а/ градови		
б/ села.....		591 лице

ВКУПНО:
591 лице

3.	ОХРИДСКА ОКОЛИЈА	
а/ градови.....		4 лица
б/ села		

ВКУПНО: 4 лица

4. ТЕТОВСКА ОКОЛИЈА

а/ градови.....105 лица

б/ села

ВКУПНО:
105 лица

5. КУМАНОВСКА ОКОЛИЈА

а/ градови.....50 лица

б/ села.....33 лица

ВКУПНО:
83 лица

6. ТИТОВЕЛЕШКА ОКОЛИЈА

а/ градови

б/ села.....873 лица

ВКУПНО:
873 лица

7. ШТИПСКА ОКОЛИЈА

а/ градови.....25 лица

б/ села.....479 лица

ВКУПНО:
504 лица

II. Од доселените лица купиле недвижен имот во градови и села:

1. СКОПСКА ОКОЛИЈА

а/ градови.....8.000 лица

б/ села.....2.067 лица

ВКУПНО:
10067 лица

2. БИТОЛСКА ОКОЛИЈА

а/ градови

б/ села.....590 лица

ВКУПНО:
590 лица

3. ОХРИДСКА ОКОЛИЈА

а/ градови.....4 лица

б/ села

ВКУПНО:
4 лица

4. ТЕТОВСКА ОКОЛИЈА

а/ градови.....105 лица

б/ села

ВКУПНО:
105 лица

5. КУМАНОВСКА ОКОЛИЈА

а/ градови.....50 лица

б/ села.....33 лица

ВКУПНО:
83 лица

6. ТИТОВЕЛЕШКА ОКОЛИЈА

а/ градови

б/ села.....873 лица

ВКУПНО:
873 лица

7. ШТИПСКА ОКОЛИЈА

а/ градови

б/ села.....9 лица

ВКУПНО:
9 лица

III. Карактеристично е дека во прво време приливот на малцинско население (муслимани) се чувствуваше само во град Скопје. Меѓутоа, почнувајќи од 1954 година, приливот од вопросните лица се јавува и во други околии, а посебно нараснува во Скопје. За појасен увид ја изнесуваме положбата за град Скопје и тоа во:

1951 година	496 лица	1954 година	2.704 лица
1952 -II-	960 лица	1955 -II-	5.264 лица
1953 -II-	864 лица	1956 -II-	до месец мај 960 л.

Од горното се гледа дека приливот бил забележително зголемен во текот на 1955 година. Ако се земе предвид дека за првите четири месеци (зимски) се доселиле околу 1.000 лица, тогаш може да се тврди дека процесот на доселување и во оваа година ќе продолжи со несмалено темпо.

Исто така во текот на 1955 година е забележано помасовно доселување и во внатрешноста на Републиката. Ја даваме како пример Битола.

Во село Житоше доселени се 45 фамилии со 298 лица

во село Канатларци -II- се 3 фамилии со 23 лица

во село Десово, Пештерово

и Дебриште доселени се 39 фамилии со 259 лица.

Слична е состојбата во Велешката и Штипската околија, со таа разлика што доселените лица во Штипската околија не купуваат недвижен имот.

IV. Градот Скопје има своја посебна специфичност во однос на доселувањето на лица по народност Турци или шиптари и од внатрешноста на нашата Република, а не само од Космет. По евиденција на СВР – Скопје се смета дека во град Скопје, почнувајќи од 1953 година па до денес се доселени Турци и шиптари од Космет, Санџак и од внатрешноста на Македонија околу 25. 000. Меѓутоа, досега се откажале од државјанство 14.500 лица. Значи со 10.500 лица е извршен притисок на Скопје.

V. Според добиените податоци од СВР, доселените лица се занимаваат со земјоделие на свои (ново купени) имоти или на туѓи. Во градовите пак (Скопје) е општа појава да се занимаваат со работа како општи работници. Имаме евидентирано само два случаја да се занимаваат со занает. Тежнеат да се зафатат со каква и да е работа само да обезбедат и да им тече стажот за стекнување македонско државјанство. Меѓутоа, не е мал бројот на оние кои не можат да најдат вработување и така ги трошат добиените пари добиени од продадениот имот во кафани, пиене и др.

Од прибраните податоци преку Управата за работна рака констатирано е следното:

а/ дека сите лица се без потребни квалификации, а се пријавуваат за работа како би користеле надокнада (помош) како невработени;

б/ во случај да се вработат не можат долго време да се задржат на работа, бидејќи се без искуство и не се навикнати на ваков вид на работа.

Интересни се и податоците на санитарната инспекција за здравствената состојба. Од санитарната инспекција добиени се следните податоци:

а/ здравствената состојба е многу лоша, така што во антитуберкулозниот диспансер во општината „Кале“ и „Саат Кула“ постојат податоци од кои се гледа дека досега голем број на лица се заболеле од туберкулоза и до некаде од сифилис. Секако на ваквата состојба влијае климата во скопско, како и многу лошите услови во кои живеат овие лица;

б/ поради верската заостанатост имало случаи заболени од туберкулоза да ја напуштаат болницата и се враќаат кај своите фамилии. Имало случаи во една фамилија да се заболени 2-3 члена, а тие да живеат заедно со останатите;

в/ не се ретки случаите во еден стан да живеат 10-20 па и 30 луѓе. До пред извесно време постоеше една штала каде што биле сместени околу 100 лица.

Поради горе наведените причини извесен број на лица барале и социјална помош од органите на народната власт.

VI. Целта на доселувањето од други републики во НР Македонија воопштено е за полесно да се иселат во Турција. Ова дотолку повеќе што досега другите републики не дозволуваа иселување. Најпосле, овие лица покажуваат жив интерес за создавање можност да им бидат молбите за отпуст прифатени. Со оглед дека е дозволено иселување на лица со турска националност тие постојано се интересирале како може да се промени националноста од шиптар во Турчин.

Од горе изнесеното може да се заклучи дека доселувањето во Македонија е со одредена цел, имено да се здобијат со право за иселување во Турција.

Меѓутоа, ако се земе предвид дека некои купуваат имот за обработка, посебно во внатрешноста, може да се тврди дека не сите ќе бараат отпуст од државјанство. Најпосле некои се доселуваат во Скопје од економски побуди. Имено, сметаат да ќе се вработат во индустрија каде ќе имаат обезбедена плата и детски додаток, а некои пак се доселуваат за да го прикријат својот идентитет бидејќи биле во судир со органите на народната власт.

Но, на крајот сепак е точно дека поголемиот дел ќе се иселат.

VII. Ако се земе за точно дека мотивот на доселувањето е стекнување на право за добивање на отпуст за државјанство, треба да се смета оти доселувањето на овие лица не само што нема да престане, туку напротив од година на година ќе се зголемува. А тоа од причина што другите републики во однос на отпустот од државјанство имаат подруг став од нас.

Ако овие републики во основа не го изменат ставот, без обзир ние што ќе даваме отпуст, положбата (притисокот на Скопје) нема да се измени, бидејќи одењето на едни, повлекува доселување на други.

За да се спречи приливот во Скопје нужно е, по наше мислење, да се преземат и одредени административни мерки.

1. Да се почне со примената на Законот за воведувањето во градовите систем за дозволи за престој /Службен весник на НРМ бр. 24 од 14-VII-1947 година/, а кој Закон не е изменет. Но во случај да се примени овој Закон ќе се дојде во колизија со чл. 12 ст.3 од Уставот на ФНРЈ од 13-I-1953 година, во врска со чл. 21 ст.3 од Уставот од 31-I-1946 година, ами само во случај на постепено на жалба на решенијата на СВР-Скопје.

2. Да се воведат пракса СВР – Скопје да го известува, а надлежниот орган на одборот дека соодветното лице поднело молба за отпуст, а одборот преку санитарната инспекција ја прогласи куќата како неповолна за живеење од хигиенски причини. Се разбира сите куќи на овој начин не можат да бидат прогласени како непогодни.

3. Надлежниот народен одбор при примена на чл. 66-а од Законот за промет на земјишта и згради /Службен лист на ФНРЈ бр. 19/55/ дозволува зградата да се купи и од трети лица, ако тој не ја купува, но со клаузула дека истата може да се распадне и дека не е погодна за живеење. Се разбира за вакви случаи ќе се бара мислење и од градежната инспекција.

4. Да се обзаведат карантин за фамилиите кои имаат болни од заразни болести, а тоа да се проверува уште со пријавувањето во СВР. Се разбира оваа работа е тешка, бидејќи карантинот би се претворил во болница.

5. На овие лица да не им се дава приоритет во вработувањето, со што би се приморале да се вратат во родното место.

6. Инаку најбезболно би се спречило доселувањето во Скопје, ако Околинскиот народен одбор обезбеди средства тој да ги купува станбените згради, а Законот ги обврзува сопствениците прво да го понудат одборот за купување.

Доколку тоа не е можно за оваа година, оно барем да се обезбедат средства за идната година.

Изнесените проблеми нужно е да се претресат со претседателот на Околинскиот народен одбор за Скопска околина како би се пронашле соодветни решенија, а во врска со напред изнесените предлози.